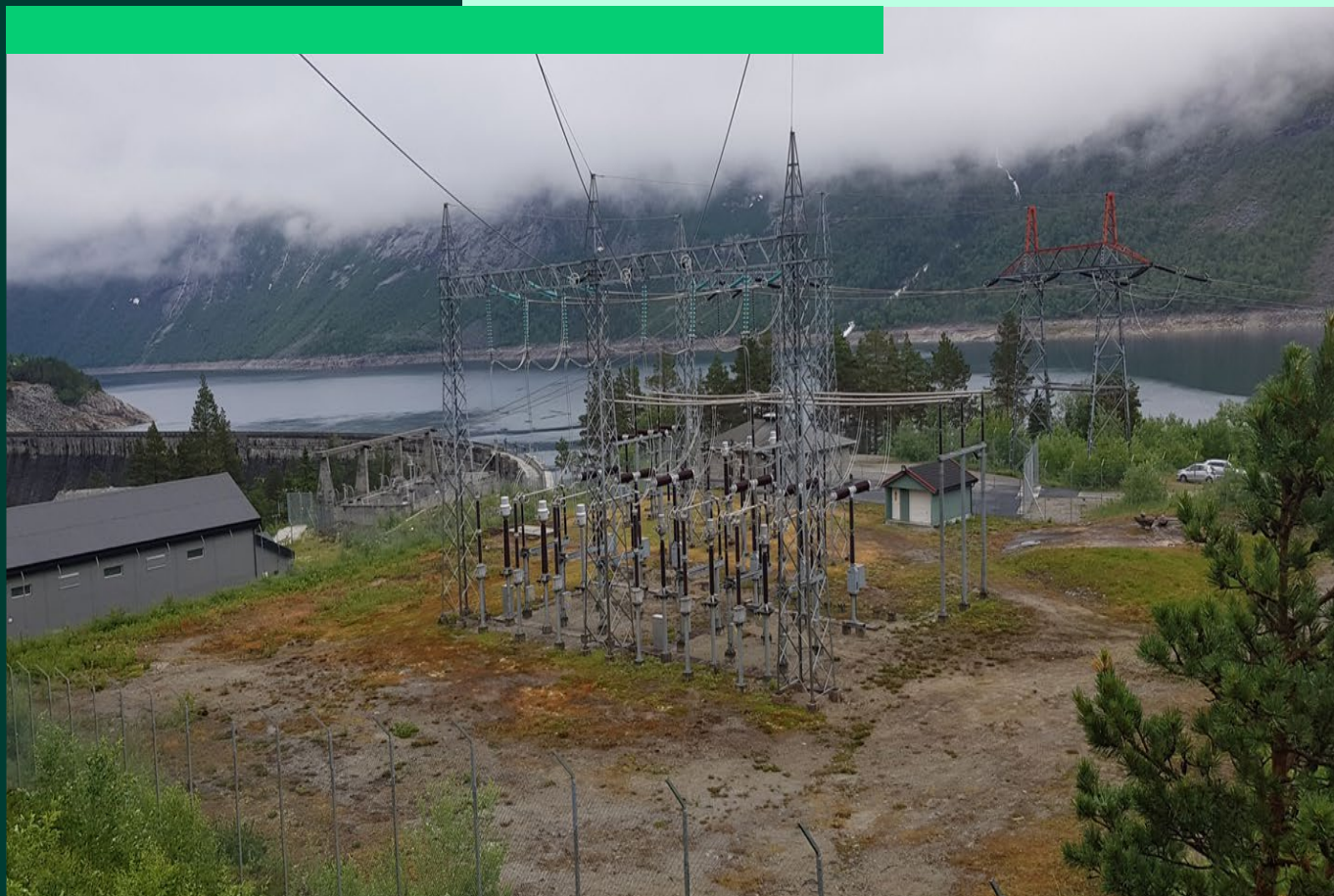

Riving og sanering, Åsen transformatorstasjon

Innhold

1	Innledning	3
1.1	Kort beskrivelse av prosjektet	3
1.1.1	Fremdriftsplan	4
1.2	Anlegget, konsesjonæren og organisering.....	4
1.3	Eiendomsforhold	5
2	Oppfølging av konsesjonen.....	5
2.1	Konsesjon	5
2.2	Gjennomgang av konsesjonsvilkår og styrende forutsetninger	5
2.3	Krav til involvering	7
3	Endringer etter konsesjonsvedtaket	8
4	Kunnskapsgrunnlag og krav etter annet lovverk	8
4.1	Oppdatert kunnskapsgrunnlag	8
4.2	Krav etter annet lovverk.....	8
4.2.1	Forurensingsloven	8
4.2.2	Kulturminneloven	8
4.2.3	Naturmangfoldloven.....	8
4.2.4	Vegloven	8
4.2.5	Havne- og farvannsloven.....	9
4.2.6	Luftfartsloven	9
4.2.7	Motorferdselloven	9
4.2.8	Vannressursloven	9
4.3	Krav til sikring	9
5	Beskrivelse av anleggsarbeidet	9
5.1	Arealbruk	9
5.2	Terrenginngrep/-transport – adkomst og anleggsveier.....	10
5.2.1	Fundamenter riving.....	10
5.2.2	Riggplasser/masseuttak/masselager	10
5.2.3	Bruk av helikopter	10
5.2.4	Håndtering av overflatevann og avrenning	10
5.2.5	Eablering av anlegg i sjø og vassdrag.....	11
5.2.6	Tilbakeføring	11
5.3	Avbøtende tiltak / restriksjoner	11

5.4	Forurensning og avfall	12
6	Føringer for driftsfasen og internkontroll	12
6.1	Føringer for driftsfasen	12
6.2	Internkontroll for krav til landskap og miljø	13

1 Innledning

1.1 Kort beskrivelse av prosjektet

Statnett fikk 1.11.2019 anleggskonsesjon til å bygge og drive Åsen transformatorstasjon, som ble idriftsatt i november 2025. Anleggskonsesjonen ble gitt med vilkår om at det skal utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan, nytt navn er Detaljplan) som også skal inkludere riving av tidligere stasjon. Detaljplan for bygging av Åsen transformatorstasjon ble godkjent mai 2023 (NVE ref 202000584-25). Dette dokumentet gjelder riving og sanering av tidligere transformatorstasjon, som nå er tatt ut av drift.

Åsen transformatorstasjon driftes i dag av både Statnett og Fagne (tidligere Odda Energi). Beskrivelse av Fagne sin del av arbeidet inngår ikke i denne planen for riving og sanering.

Figur 1: Lokalisering av Åsen transformatorstasjon i regionen. Stasjonen er markert med rød sirkel oppe ved Skjeggedal.

Åsen transformatorstasjon ligger like ved demningen for Ringedalsmagasinet i Ullensvang kommune i Vestland fylke, se kart [Figur 1](#).

Denne planen beskriver de aktivitetene som skal gjennomføres i forbindelse med riving, sanering og istandsettelse av arealene på stasjonsområdet. Planen beskriver også tiltak for å hensynta miljø, naturressurser og samfunnsverdier.

Innholdet i planen baserer på seg på NVE sine retningslinjer for detaljplaner (NVE, 2025). I tillegg er konkrete vilkår fra anleggskonsesjon og notatet "Bakgrunn for vedtak" lagt til grunn.

1.1.1 Fremdriftsplan

Tabell 1. Fremdriftsplan for prosjektet.

Tema	Tidspunkt
Konsesjonens varighet	01.11.2049
Sanering av: - trafosjakt og kontrollbygg samt tilbakeføring av området - tekniske komponentene, kabler, reservetransformator og stativer - alle fundament til ca 0,5 meter under bakken. - eksisterende endemaster for ledningene til Røldal og Oksla - eksisterende områdesikring - eksisterende avløpsanlegg - Istandsetting av deponi D3	2026
Planlagt ferdigstilling	September 2026
Frist for idriftsettelse	Desember 2025
Frist for istandsetting/rydding	September 2026

1.2 Anlegget, konsesjonæren og organisering

Tabell 2 Informasjon om Åsen transformatorstasjon og kontaktpersoner.

Navn på tiltaket:		
Kommune(r):	Ullensvang	
Fylke:	Vestland	
Navn og NVEs referanse på konsesjonen:	Åsen transformatorstasjon, 201841785-54	
Innhold i konsesjonen:	Bygging og driving av ny Åsen transformatorstasjon, inkl riving av eksisterende anlegg	
Konsesjonær	Navn: Statnett SF	Telefon og e-post: 23 90 30 00 firmapost@statnett.no
	Kontaktperson: Prosjektleder Knut Jarleif Jenssen	Telefon og e-post: knut.jenssen@statnett.no
Organisasjonsnummer	962 986 633	
Adresse	Postboks 4904 Nydalen, 0423 Oslo	

Kontaktinformasjon byggefase	Kontaktperson: Prosjektleder Knut Jarleif Jenssen	Telefon og e-post: knut.jenssen@statnett.no
	Fagressurs byggefase: Eivind Christian Sekse	Telefon og e-post: 99 70 87 11 eivind.sekse@statnett.no
	Byggeleder: Oddvar Mydland	Telefon og e-post: om@novaform.no
	Grunneierkontakt: Per Sølverud	Telefon og e-post: 951 91 437 per.solverud@statnett.no
	Fagkompetanse miljø og landskap: Christina Hansen	Telefon og e-post: 920 65 655 christina.hansen@statnett.no
	Fagkompetanse skogrydding: Per Sølverud	Telefon og e-post: 951 91 437 per.solverud@statnett.no

1.3 Eiendomsforhold

Tiltaket vil berøre eiendommene (Gnr/Bnr) 5/54, 75/10, 75/104, 75/109 tilhørende Statnett og eiendommen (Gnr/Bnr) 75/2 tilhørende Statkraft. Det er inngått tiltredelsesavtale med Statkraft.

Det er ikke behov for noe nytt rettighetserverv for rivnings- og saneringsarbeidene. Grunneiere og naboer vil bli varslet før arbeidene starter opp.

Statnett beholder eierskapet til eksisterende stasjon for muligheten til fremtidig utvidelse av stasjonen.

2 Oppfølging av konsesjonen

2.1 Konsesjon

NVE har i anleggskonsesjon 201841785-54 gitt Statnett tillatelse etter energilovens § 3-1 til å rive dagens Åsen transformatorstasjon.

2.2 Gjennomgang av konsesjonsvilkår og styrende forutsetninger

Tabell 3 Konsesjonsvilkår og styrende forutsetninger for prosjektet.

Vilkår	Innhold i vilkåret	Kommentar / avbøtende tiltak
Koordinering.	Mulig koordinering av anleggsarbeidet mellom Fagne og Statnett skal beskrives.	Hovedsakelig aktuelt for bruk av adkomstveien.
Fasadeutforming.	Endelig fasade for kontrollbygget og lager/garasjebygget skal beskrives og vises på skisser. Bygget skal tilpasses lokale forhold, og det skal benyttes materiell og farger som gir bygget et dempet uttrykk.	Ikke relevant for riving

Utforming og istandsetting	Hvordan stasjonsområdet, vei, parkering og massedeponi skal utformes og istandsettes slik at de visuelle virkningene blir minst mulig. I dette inngår at Statnett skal så langt det lar seg gjøre skal opprettholde en vegetasjonsskjerm rundt transformatorstasjonen.	- Anleggsarealer istandsettes etter prinsippene i Statnetts håndbok i terrengbehandling. - Eksisterende vegetasjon skal bevares der det er mulig, omkring stasjonsområdet.
Varsling	<i>Det skal etableres et varslingssystem slik at hyttenaboer og andre berørte parter får informasjon i god tid i forkant av sprengningsarbeider. Dette skal beskrives i planen.</i>	<i>Ikke relevant for riving</i>
Transport	Hvordan transport mellom Tyssedal og Åsen kan gjennomføres slik at ulempene for andre brukere reduseres.	- Koordinering av transport mot andre brukere, spesielt i turistsesongen. - Trafikkdirigering i samarbeid med Trolltunga AS og Ullensvang kommune - Møteplasser er etablert - God dialog og samarbeid med Trolltunga AS gjennom prosjektet
Avrenning	<i>Hvordan avrenning fra massedeponi til vassdraget skal unngås.</i>	- Har vært generelt lite problem med avrenning - Siltgardin i Vetlavatnet ble fjernet sommer 2024 (etter resultat vannprøve og visuell inspeksjon)
Friluftsliv	Hvordan Statnett skal sørge for at hytteeierne og brukerne av skiløypene har tilgang til disse i anleggsperioden.	- Tursti / skiløype er lagt om - Dialog og informasjon om fremdriftsplan for riving.
Støv	Støv fra anleggsarbeid og transport, og eventuelle behov for tiltak som hindrer støvspredning.	Vanning, salting og kosting vil bli benyttet for å dempe støvspredning.
Rydding av skog	<i>Statnett skal så langt det lar seg gjøre opprettholde en vegetasjonsskjerm rundt transformatorstasjonen for å begrense den visuelle virkningen av denne.</i>	<i>Ikke relevant for riving</i>
Opparbeidelse av parkeringsplass	<i>Statnett skal opparbeide en ny parkeringsplass ved transformatorstasjon på Åsen som erstatning for eksisterende parkeringsplass.</i>	Er utført
Kulturminner	<i>Konsesjonæren skal avklare undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 før miljø-, transport- og anleggsplanen blir godkjent.</i>	<i>Hordaland fylkeskommune har ikke sett behov for å gjennomføre § 9 registreringer i forbindelse med de planlagte arbeidene på Åsen</i>

		<i>transformatorstasjon</i> – ikke relevant for riving Ringedalsdammen er et fredet kulturminne
Opprydding og istandsetting	Konsesjonæren skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene, som skal være ferdig senest to år etter at anlegget eller deler av anlegget er satt i drift.	Opprydding og istandsetting skal være ferdig i løpet av 2026.
Riving av eksisterende anlegg	Eksisterende stasjonsanlegg ved Åsen skal rives senest ett år etter idriftsettelsen av ny transformatorstasjon. Det skal lages en plan for rivingen av ledningene. Planen skal forelegges NVE før arbeidene igangsettes, og den skal inngå i miljø-, transport- og anleggsplanen.	Den eksisterende stasjonen som tas ut av drift vil rives. De eksisterende ledningsstrekke vil flyttes over til ny stasjon. Det innebærer at to nye master skal bygges og to master skal rives. Dette dokumentet inneholder Detaljplan for rivearbeidet.

2.3 Krav til involvering

Tabell 4 Involvering ved utarbeidelse av detaljplanen.

Hvem	Type involvering (møte, befar, skriftlig uttalelse)	Dato
Ullensvang kommune	Etter oppstart: dialog på e-post, telefonsamtaler – gjennom Trolltunga AS Ullensvang kommune har fått informasjon om rivingen i høst 2025, brev og digitalt møte.	2018-2025
Grunneiere, jf. konsesjonsvedtaket	Etter oppstart: dialog på e-post, telefonsamtaler.	2018-2025
Nye med rettigheter i området, jf. endringer i planleggings- og byggefase	<i>Ikke relevant for riving</i>	
Statsforvalteren	<i>Ikke relevant for riving</i>	
Fylkeskommunen	<i>Ikke relevant for riving</i>	
Åsen Vel hytteforening	Etter oppstart: dialog på e-post, telefonsamtaler.	2018-2025
Statkraft	Etter oppstart: dialog på e-post, telefonsamtaler	2018-2025
Trolltunga AS	Etter oppstart: dialog på e-post, telefonsamtaler	2018-2025

3 Endringer etter konsesjonsvedtaket

Statnett sendte inn Detaljplan (MTA-plan) juli 2022, og søkte om justert detaljplan i februar 2023 (endringer av midlertidige riggområder og midlertidig masselager). NVE godkjente Detaljplanen i mai 2023.

Det har ikke vært behov for endringer i prosjektet i etterkant.

4 Kunnskapsgrunnlag og krav etter annet lovverk

Kunnskapsgrunnlaget fra konsesjonen skal gjennomgå ved utarbeidelse av detaljplanen. Dersom det foreligger ny kunnskap, skal dette fremgå av detaljplanen. Videre er konsesjonær ansvarlig for at tiltaket er avklart mot annet lovverk.

4.1 Oppdatert kunnskapsgrunnlag

Uavhengig av om konsesjonen er av gammel eller ny dato, må konsesjonæren sørge for at detaljplanen er basert på et oppdatert og dekkende kunnskapsgrunnlag. Dette er i tråd med forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forskrift om konsekvensutredninger § 28.

4.2 Krav etter annet lovverk

4.2.1 Forurensingsloven

Resultatet av miljøgeologiske undersøkelser på tomten (ref. MTA 2022) viste at det er påvist konsentrasjoner over normverdi for forurenset grunn i fire av 22 jordprøver. I tre av jordprøvene er grunnforurensningen innenfor akseptkriteriene for området. Det er også påvist grunnforurensning over akseptkriteriene for området i en jordprøve prøvetatt fra dypereliggende lag. En risikovurdering for spredning av grunnforurensningen estimerer minimal til ingen utlekking, og det vurderes at forurensede masser over akseptkriteriene kan bli liggende der det ikke utføres gravearbeider. Grunnet påvist grunnforurensning på området er det utarbeidet en tiltaksplan for forurenset grunn.

Alle forurensede overskuddsmasser er levert til godkjent mottak.

4.2.2 Kulturminneloven

Hordaland fylkeskommune uttalte til konsesjonssøknaden at de ikke så behov for å gjennomføre § 9 registreringer i forbindelse med arbeidene på Åsen transformatorstasjon.

4.2.3 Naturmangfoldloven

Ingen av anleggene berører områder som er vernet etter naturmangfoldloven eller kartlagt som viktige naturtyper. Oppdaterte søk i relevante databaser har ikke gitt nye opplysninger som er relevante for rivingen av dagens stasjon. Det er ikke registrert fremmede arter i området. Den generelle aktsomhetsplikten (§ 6) og føre-var prinsippet (§ 9) gjelder ved anleggsarbeid.

Maskiner som benyttes skal være rengjorte før oppstart og før de tas inn på anleggsområdet. Dette for å hindre eventuelt spredning av fremmede arter. Alle maskiner som benyttes til graving skal rengjøres på egnet sted før de tas i bruk på andre steder, eller på annen eiendom.

4.2.4 Vegloven

Ingen nye veier skal brukes i forbindelse med rivingen.

4.2.5 Havne- og farvannsloven

Ikke relevant for riving. Transformatorene ble tatt i land fra kaien i Tyssedal og kjørt opp til Statnetts anlegg.

4.2.6 Luftfartsloven

Ikke relevant.

4.2.7 Motorferdselloven

Statnett har i medhold av konsesjonen rett til å ta seg frem langs ledningen, og skal forholde seg til krav blant annet i motorferdselloven og til grunneier sine rettigheter. Se også omtale under kap. 5.2.

4.2.8 Vannressursloven

Ikke relevant i forbindelse med riving.

4.3 Krav til sikring

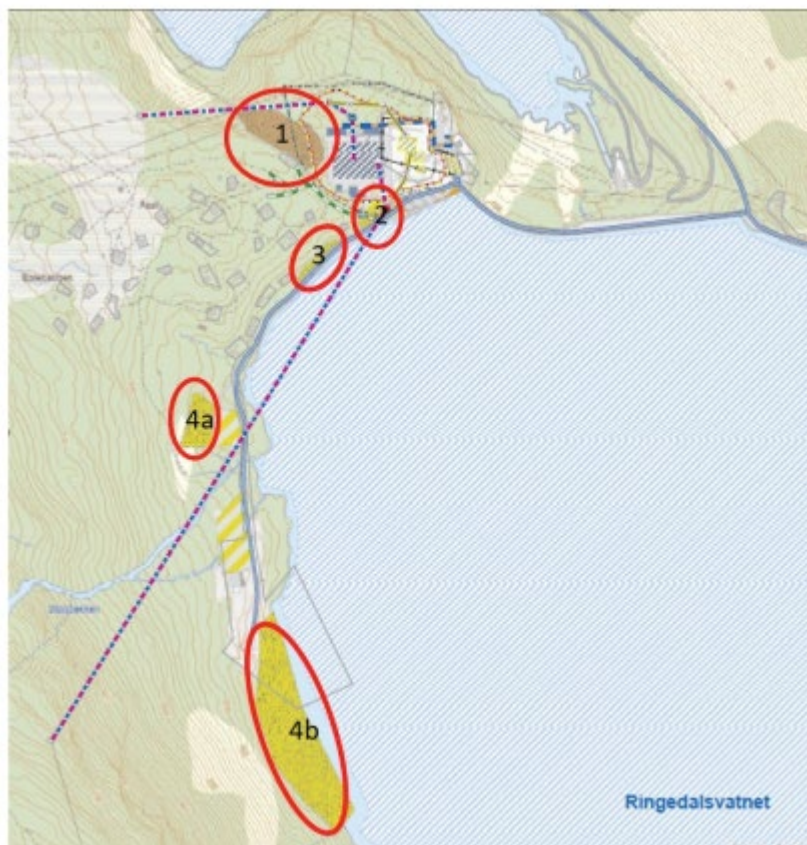
For transformatorstasjoner må kravene til sikring i kraftberedskapsforskriften følges.

5 Beskrivelse av anleggsarbeidet

5.1 Arealbruk

Tabell 5 Arealbruk tilknyttet permanente og midlertidige tiltak.

Anleggsdel/ komponent	Beskrivelse	Permanent/ midlertidig
Areal som skal istandsettes etter riving av Åsen transformatorstasjon	Alt areal istandsettes innenfor eksisterende / tidligere stasjonsområde.	Permanent
Riggområde og masselager	Inkluderer areal • innenfor tidligere stasjonsområde • permanent hovedmasselager, vest for ny stasjon (nr 1 i Figur 2 under) • midlertidig masselager areal utenfor stasjonsgjerdet, sør og sørvest for ny stasjon (nr 2, 3 og 4a i Figur 2 under) • riggområde 4b ble ikke brukt	Permanent / midlertidig
Nye mastepunkt	To stk. nye mastepunkt innenfor nytt stasjonsområde.	Permanent

Figur 2: Illustrasjon masselager Åsen (4b ble ikke brukt)

5.2 Terrenginngrep/-transport – adkomst og anleggsveier

Inne på stasjonsområdet skal eksisterende veinett benyttes.

I forbindelse med rivingen er det behov for kjøring på deponiområdene og på eksisterende stasjon. Resten av trafikken foregår på etablerte veier. Det kan bli behov for tilkomst til mast Røldal, for å rive fundamentene, men det er innenfor nytt stasjonsgjerde.

5.2.1 Fundamenter riving

Alle fundament saneres ned til ca 0,5 meter under bakken, areal rundt arronderes.

5.2.2 Riggplasser/masseuttak/masselager

Det ikke er behov for nye riggområder for riving.

5.2.3 Bruk av helikopter

Det er ikke planlagt med bruk av helikopter for rivingen.

5.2.4 Håndtering av overflatevann og avrenning

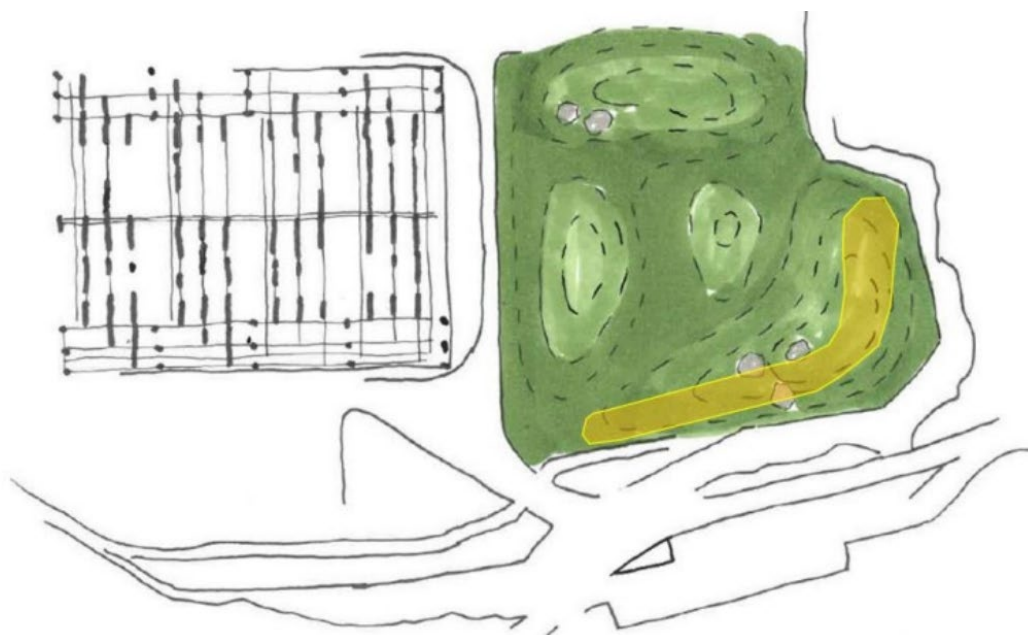
Ikke relevant for riving.

5.2.5 Etablering av anlegg i sjø og vassdrag

Ikke relevant. Fjerning av sedimentasjonsanlegg / siltgardin i Vetlavatnet ble utført sommer 2024 (etter resultat vannprøve og visuell inspeksjon). Istandsetting / tilbakeføring

5.2.6 Tilbakeføring

Anleggsarealer istandsettes etter prinsippene i Statnetts håndbok i terrengbehandling. I tillegg vises til NVEs Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg. Midlertidige arealer tilbakeføres til opprinnelig bruk, med naturlig revegetering. Hele torver skal tas vare på, samt større naturstein skal brukes for variasjon i overflaten ved istandsetting. Toppmassene har en frøbank, som sammen med røtter tilrettelegger for naturlig revegetering.

Figur 3: Illustrasjon fra Statnetts MTA-plan (2022) for istandsetting

Alle spor etter vei mellom transformatorsjakter og apparatanlegg skal forsøkes fjernes. Dagens stasjonsområde tilbakeføres ved at stedlige masser legges tilbake, og formes til et kupert landskap med enkelte steiner fordelt utover. Forslag til vegetasjonsskjerm vises i Figur 3.

Det er planlagt å bruke massene som har vært lagret lokalt, både for å unngå unødvendig transport men også redusere fare for spredning av fremmede arter.

5.3 Avbøtende tiltak / restriksjoner

Følgende restriksjoner for anleggsarbeid gjelder:

- justering av tidspunktet for anleggsarbeidet ved å så langt som mulig unngå arbeid i helger og ferier samt unngå støyende arbeid etter kl 16 på fredager

5.4 Forurensning og avfall

Riving og sanering av dagens Åsen transformatorstasjon vil generere avfall i forskjellige fraksjoner. Avfall som ikke kan gjenbrukes på stedet, skal demonteres og fraktes ut av området og leveres egnede mottak. Det forventes at materialer som har en resirkuleringsverdi vil kunne gjenbrukes.

Det er utarbeidet en rivningsplan og en avfallsplan for anlegget som skal ligge til grunn for videre planlegging. Entreprenør skal utarbeide en egen avfallsplan. Avfallsplanen må revideres under prosessen. Entreprenør skal kunne dokumentere ovenfor Statnett forventet mengde avfall fordelt på fraksjoner. Entreprenør skal dokumentere faktiske mengder som sendes til mottak, fordel på ulike fraksjoner som vist i tabell under.

Statnett stiller krav om at entreprenør iverksetter tiltak for å hindre at avfall spres i terrenget med vind. Tiltak skal inkluderes i entreprenørs avfallsplan.

Type avfall	Håndtering
Metall	Til materialgjenvinning via mottak
Betong	Ombruk eller til mottak
Jord- og steinmasser (rene)	Ombruk eller til mottak
Forurensede masser	Til deponi eller gjenbruk ved lav tilstandsklasse
EE-avfall	Til materialgjenvinning via mottak
Farlig avfall	Til avfallsmottak
Restavfall	Til avfallsmottak
Papp og papir	Sorteres og leveres på mottak
Plast	Sorteres og leveres på mottak
Trevirke, ubehandlet	Sorteres og leveres på mottak
Trevirke, behandlet	Sorteres og leveres på mottak.

6 Føringer for driftsfasen og internkontroll

Detaljplanen gjelder for både bygging og drift av anlegget. Føringer før driftsfasen skal derfor omtales. Videre skal detaljplanen beskrive Statnetts system for internkontroll.

6.1 Føringer for driftsfasen

Beskrivelser og føringer gitt i detaljplanen for hvordan anlegget skal bygges, kan også være viktige i driftsfasen til anlegget. Det skal derfor beskrives hvilke føringer som er aktuelle i driftsfasen. Disse blir sammenstilt i et eget kapittel. Eksempel på temaer som kan være relevante:

- Tilsåing og oppfølging etter anleggsperioden, for eksempel erosjon
- Skjøtsel av vegetasjon (solkraftverk)
- Skogrydding

- Helikoptertrafikk og terrengkjøring
- Avfall

I mange tilfeller vil det være eget personell/driftsselskap som overtar ansvaret for anlegget etter at det er ferdig bygget. Det er derfor viktig at det fremgår tydelig av detaljplanen hvilke føringer som gjelder for driftsfasen. System for internkontroll er også viktig i denne sammenheng, se nærmere omtale under.

6.2 Internkontroll for krav til landskap og miljø

Alle energianlegg som har konsesjon etter energiloven kapittel 3 er underlagt kravet om internkontroll for krav til miljø og landskap.

Detaljplanen skal inneholde en beskrivelse av konsesjonæren sitt system for å oppfylle kravene i anleggsfasen, og hvordan dette planlegges for driftsfasen. Se NVEs veileder til internkontroll for krav til miljø og landskap for energianlegg.

Kravene gjelder hele livsløpet til det elektriske anlegget. Gjennom anleggsfasen tilegner utbygger seg kunnskap om viktige temaer og hensyn knyttet til anlegget, og det er vesentlig at dette overføres til driftsfasen. IK-energi skal blant annet ivareta dette.

Det skal være etablert internkontroll for detaljprosjektering, bygging og drift og frem til anlegget er nedlagt etter energilovforskriften § 3-5 bokstav d.

Statnett

Statnett SF

Nydalen allé 33, Oslo

PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo

Telefon: 23 90 30 00

E-post: firmapost@statnett.no

www.statnett.no